

Název školy: **Základní škola a Mateřská škola Žalany**

Číslo projektu: **CZ. 1.07/1.4.00/21.3210**

Téma sady: **Literatura a film pro sedmý, osmý a devátý ročník**

Název DUM: **VY_32_INOVACE_2C_7_Arnošt_Lustig**

Vyučovací předmět: **Český jazyk**

Název vzdělávacího materiálu: **Arnošt Lustig**

Autor: **Mgr. Barbora Schneiderová**

Datum vytvoření: **14.6. 2013**

- **Anotace:** DUM seznamuje žáky s životem a dílem Arnošta Lustiga, krátce také zmiňuje dvě vlny poválečné literatury.
- **Očekávaný výstup:** Žák se orientuje v životě a díle Arnošta Lustiga.
- **Věková skupina, ročník:** ZŠ, 2. stupeň
- **Metodické pokyny:** Seznámení s poválečnou literaturou, výklad o autorovi, četba ukázek, diskuze, hodnocení.
- **Pomůcky:** ukázky učitele
- **Časový harmonogram:** výklad + diskuze 40 minut

ARNOŠT LUSTIG

Český židovský spisovatel a
publicista světového
významu.

Mgr. Barbora Schneiderová

Poválečná literatura

- Autoři se soustředí na zobrazení válečných hrůz a utrpení v okupované vlasti.
- Dokumentární forma na základě vlastních zážitků.
- Osudy židů, jejich pronásledování.
- Dvě vlny: 1) dokumentární svědectví z války,
2) romány, povídky, novely (více psychologicky zaměřené).

Autoři: Ladislav Fuks – Spalovač Mrtvol

Jan Otčenášek – Romeo, Julie a tma

Arnošt Lustig - ŽIVOTOPIŠ

- Český spisovatel, scénárista, novinář a pedagog.
- Narodil se roku 1926, v rodině maloobchodníka.
- **Název, alespoň dvou koncentračních táborů:**
 - Osvětim, Auchswitz – Birkenau, Terezín, Buchenwald
- Roku 1942 byl deportován do Terezína, prošel koncentračními tábory Terezín, Osvětim a Buchenwald.
- 13. dubna 1945 pak uprchl z transportu smrti (Dachau).

2. Auschwitz, Poland - Concentration camp opens April 1940
The message: "Work makes one free."

- Titul Ing. Získal na Vysoké škole politických a sociálních věd v Praze (obor novinářství). Doktorát obdržel na amerických univerzitách.
- Roku 1946 byl vyslán do Izraele jako dopisovatel izraelsko – arabské vlády.
- Dále pracoval jako reportér a režisér pro Čsl. rozhlas, vedoucí kulturní redakce týdeníku Mladý svět, scénárista Čsl. Filmu, člen prezidia Svazu čs. spisovatelů a člen kibucu Hachotrim v Izraeli.
- Roku 1968 odešel Lustig do USA.

DÍLO

- Hlavní téma: holocaust.
- Jeho tvorba patří do tzv. druhé vlny válečné prózy.
- Rysy tvorby:
 - Vychází z drastických zkušeností hlavně z koncentračních táborů (vydává osobní zpověď).
 - Zachycuje osudy mladých dívek, žen a starých lidí. Proč?:

Jsou nejvíce zranitelní a bezbranní.

- Všechny události představuje tak, jako by byly každodenní.
- Příběhy jsou buď povídky nebo novely.
- Ve svých prózách hledá Lustig smysl lidství a podstatu lidského bytí.
- Prózy jsou poznamenány zkušenostmi s nacistickou genocidou a jsou charakteristické věčností podání a střízlivou dramatičností.

Co je genocida?

Vyražďování a vyhlazování příslušníků národních, etnických, náboženských a rasových skupin.

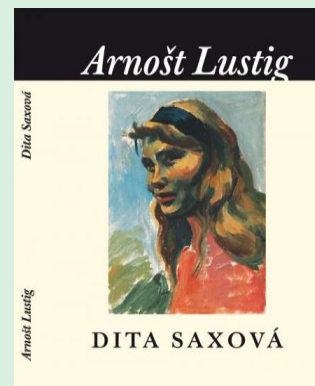
- 24 hodin s Arnoštem Lustigem z cyklu natáčeného pro televizi Z1:

<http://www.youtube.com/watch?v=Bt5ZC22rph4> (délka dle uvážení učitele)

DITA SAXOVÁ

- Novela z roku 1962 , v roce 1967 byla próza zfilmovaná režisérem Antonínem Moskalykem.
- Hlavní hrdinkou novely je osmnáctiletá židovka Dita, která jako jediná ze své rodiny přežila koncentrační tábor.
- Dita žije v pražském internátu pro osiřelé židovské dívky a očekává, že přijdou léta klidného života. Není však schopna zapomenout na prožité válečné hrůzy a ponížení a navázat milostný vztah. V závěru dívka odjíždí do Švýcarska, kde poté spáchá sebevraždu skokem z ledovce.
- Lustig v této próze zpracoval téma návratu židů do normálního života po válce.
- Do vyprávění v er-formě pronikají hrdinčiny vzpomínky na válku, sny, úryvky písňových textů i dopisů.

MODLITBA PRO KATEŘINU HOROVITZOVOU

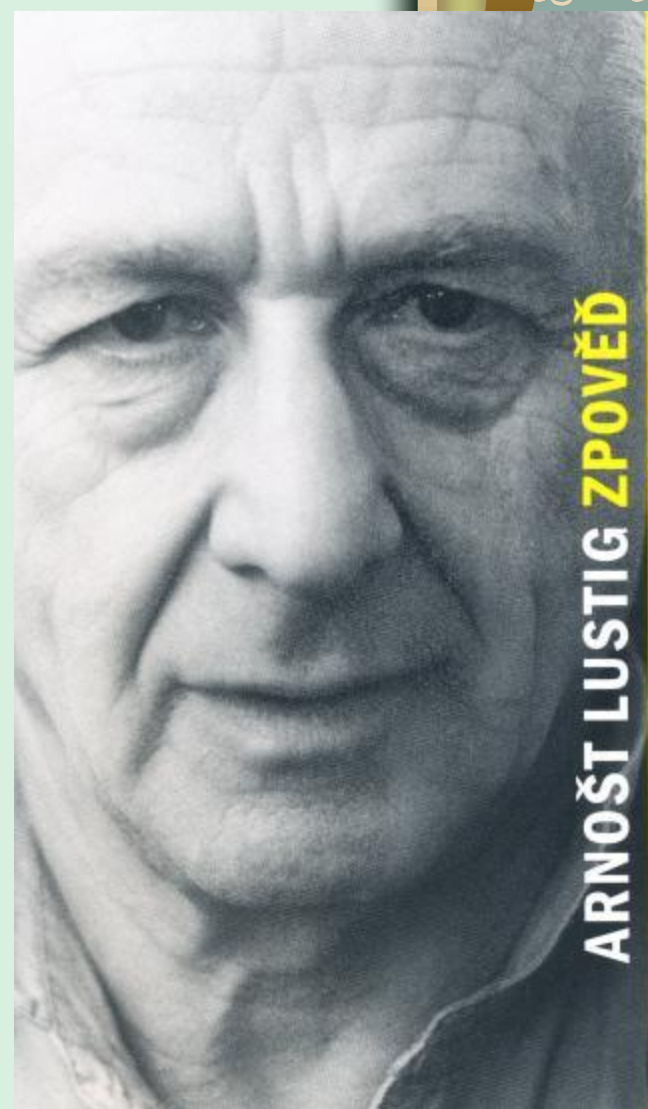
- Psychologická novela, kterou Lustig napsal během 12 dní.
- Vychází ze skutečných událostí a vyšla roku 1964.
- Podle skutečné události z roku 1943 v Itálii.
- Tehdy Němci na Sicílii zajali bohaté židovské podnikatele s americkými pasy, pod záminkami z nich vymámí jejich peníze a ožebračí je, pak je pošlou s mladou tanečnicí Kateřinou do plynu. Ta si to jako jediná uvědomí, vytrhne dozorci pistoli a zastřelí ho, i když ví, že vzpoura je marná.
- Postavy:
 - Kateřina Horovitzová: zastupuje „ženský princip“
 - Bedřich Brenske: vlídně se tvářící nacistický důstojník
 - Herman Cohe: mluvčí skupiny zajatých bohatých židů

ZPOVĚĎ - ukázka

■ Ale Terezín, to byly samozřejmě i jiné věci. Dělal jsem na železnici s pneumatickým kladivem. Na té železnici, po které jsme jeli z Terezína do Osvětimi. Byli jsme blbí Židi. Stavěli jsme si železnici, po které nás odvezli do Osvětimi...

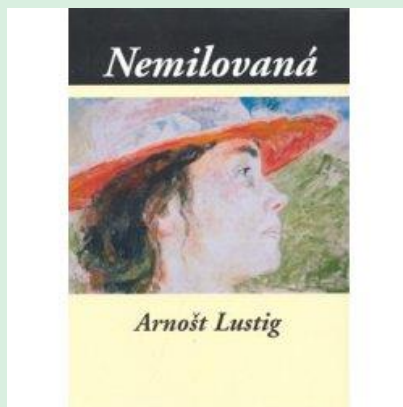
Teď vzpomínám na Terezín se zvláštní nostalgií. Víím, že to bylo hrozné místo, ale život je všude. Tak si vybírám rozinky z toho velkého panoramatu Terezína. Byl hnusný, ale najednou se mi skládá v to hezčí. Snad je to lidská povaha. I z toho nejhoršího si vybereme to maličko lepší. Takže teď si ho připomínám skoro se steskem. Asi se to stává, když si člověk v pozdějším věku vzpomíná na mládí.

ARNOŠT LUSTIG ZPOVĚĎ

Nemilovaná

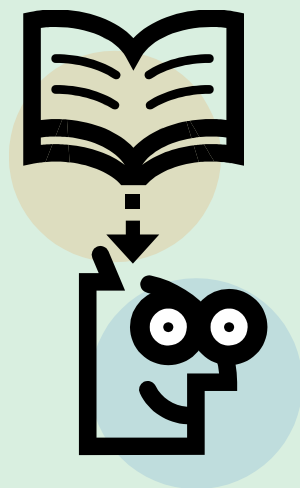
- Román obdržel americkou Národní cenu za nejlepší román.
- Autor ho pojal jako deník sedmnáctileté Petry Schlomovitzové – prostitutky z Terezínské ghetto.
- Citát z knihy: „Zabíjejí nás jako mouchy. Jako mouchy.“

- Kdy začala a skončila druhá světová válka? 1939 - 1945
- Navštívili jste některý koncentrační tábor? Pokud ano, jak na vás působil?

Opakování

- 1) Do kolika vln a jakých se dělí poválečná literatura?
- 2) Kam Arnošt Lustig odešel roku 1968?
- 3) Jaké je hlavní téma děl A.L. ?
- 4) Čí osudy zachycuje A.L. ve své tvorbě?
- 5) Kdo je hlavní hrdinkou novely Dity Saxové?
 - A jaké téma zde zpracoval?
- 6) Hlavní postavy z Modlitby pro Kateřinu Horovitzovou.

Opakování - Odpovědi

- 1) Dvě vlny: 1) dokumentární svědectví z války 2) romány, povídky, novely (více psychologicky zaměřené)
- 2) do USA
- 3) Holocaust
- 4) Zachycuje osudy mladých dívek, žen a starých lidí.
- 5) Hlavní hrdinkou novely je osmnáctiletá židovka Dita, která jako jediná ze své rodiny přežila koncentrační tábor.
 - Lustig v této próze zpracoval téma návratu Židů do normálního života po válce.
- 6) Kateřina Horovitzová: zastupuje „ženský princip“
 - Bedřich Brenske: vlídně se tvářící nacistický důstojník
 - Herman Cohe: mluvčí skupiny zajatých bohatých židů.

Zdroje

Pokud není uvedeno jinak, autorkou textu je Mgr. Barbora Schneiderová.

[cit. 2013-06-22]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Arnost_Lustig_a_Marketa_Malisova_-_1_cropped.jpg

[cit. 2013-06-22]. Dostupný na:
<http://www.youtube.com/watch?v=Bt5ZC22rph4> z cyklu pro televizi Z1

[cit. 2013-06-22]. Dostupný na:
<http://www.franzkafka-soc.cz/clanek/arnost-lustig-dita-saxova/>

[cit. 2013-06-22]. Dostupný na:
<http://www.franzkafka-soc.cz/clanek/arnost-lustig-zpoved/>

[cit. 2013-06-22]. Dostupný na:
<http://knihy.heureka.cz/nemilovana-arnost-lustig/>

Lustig, A. : Dita Saxová, Mladá Fronta, Praha 2002

Použitý software: MS Windows XP, Microsoft Office Power Point 2010
Galerie MS Office, www.office.microsoft.com

